

'Realistisch rekenen moet blijven'

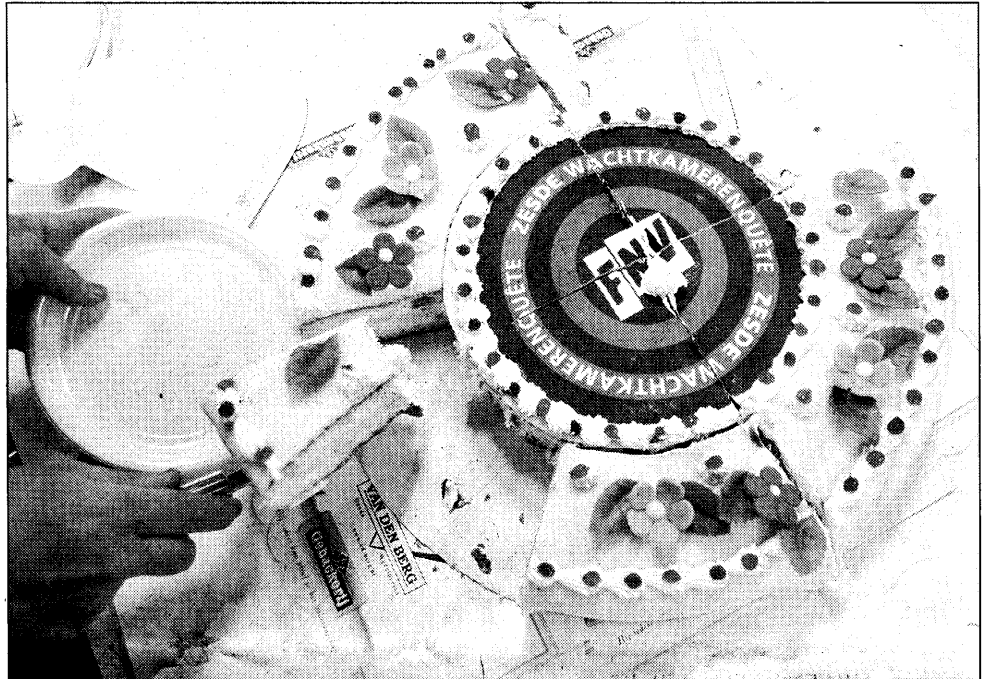
In *Dagblad van het Noorden* van 19 januari stelt Arend-Jan van Gestel dat het realistisch rekenonderwijs zou moeten worden afgeschaft. Een opinie die hij volgens de schrijver van deze bijdrage baseert op een aantal onjuiste veronderstellingen.

Door Bas Guchelaar

Zo lijkt de heer Van Gestel niet op de hoogte te zijn geweest van de ontwikkelingen op het gebied van de reken- en wiskundendidactiek in de afgelopen jaren. Immers, het realistisch rekenen is geenszins een 'nieuwigheid in het basisonderwijs van tegenwoordig'; de didactische uitgangspunten waarmee het realistisch rekenen werkt, stammen al uit de jaren zeventig en worden sinds de jaren tachtig daadwerkelijk toegepast binnen het rekenwiskunde onderwijs. Mijn belangrijkste bezwaar is dat het artikel nalaat een onderscheid te maken tussen de principes van het realistisch rekenen en de zogeheten realistische rekenmethoden. De naam realistische rekenmethode is namelijk geen garantie voor een methode die het realistisch rekenen op een juiste manier uitwerkt. Zo heeft het Algemeen Pedagogisch Studiecentrum (APS) een aantal vervormingen van de kwaliteiten van realistisch rekenen opgesteld, zoals die voorkomen binnen het rekenwiskunde onderwijs. Juist deze vervormingen lijken voor de heer Van Gestel argumenten om het realistisch rekenen in zijn totaal af te schaffen. De argumenten die in het artikel worden genoemd, zal ik proberen te weerleggen.

Ten eerste wordt genoemd dat het realistisch rekenonderwijs geen aandacht zou hebben voor het oefenen van rekenvaardigheden. Immers, zo stelt de heer Van Gestel, aanhangers van het realistisch rekenonderwijs menen dat we niet vaak hoeven te rekenen, omdat we rekenmachines, computers en automatische kassa's hebben. Echter, hier wordt vergeten dat het uitgangspunt van het realistisch rekenen is dat er meer is dan alleen oefenen. Dat is iets anders dan het nalaten van oefenen met de rekenvaardigheden. Binnen het realis-

*'Kind dat
blokkentoren bouwt
heeft inzicht'*

Rekenen met behulp van een taart geeft het kind inzicht.

Foto: Archief DvHN

tisch rekenonderwijs wordt wel degelijk geoefend, maar pas nadat de kinderen inzicht hebben gekregen in de rekenbewerking. Ten tweede stelt het artikel dat realistische rekenaars vinden dat je niet hoeft te oefenen met leerstof die je niet begrijpt. Een bewijs dat niet wordt begrepen waar het realistisch rekenen om draait. Een belangrijk uitgangspunt van het realistisch rekenonderwijs is het CMF-model, waarbij kinderen op drie verschillende niveaus kunnen rekenen. Sommen kunnen concreet aangeboden worden, zoals het eerlijk verdelen van een taart.

Maar ook kan een model gebruikt worden, zoals een getekende cirkel die verdeeld moet worden. Tenslotte kunnen sommen worden opgelost op het formele niveau, ofwel 8 gedeeld door 4 is hoeveel? Juist de mogelijkheid die het realistisch rekenen biedt om te schakelen tussen deze verschillende niveaus van abstractie, maken dat het rekenen voor hen inzichtelijker wordt. Sommige kinderen zullen de formele sommen onmiddellijk begrijpen, en die worden niet meer vermoeid met concrete of modelmatige sommen. Het CMF-model is namelijk een mid-

del om kinderen formele sommen te leren, en geen doel op zich.

Tenslotte vind ik het jammer en onterecht dat de heer Van Gestel een expliciet onderscheid maakt tussen rekenen en wiskunde. Het doet de vraag rijzen wat hij verstaat onder 'echte wiskunde'. Er wordt geïmpliceerd dat men pas bezig is met wiskunde als er algebra of kansberekening aan te pas komt. Een foutief beeld, want ook een kind van vijf jaar dat een blokkentoren bouwt, laat zien over wiskundig inzicht te beschikken en dat toe te passen. Wanneer wij zouden zeggen dat een dergelijk kind 'maar wat doet', zouden we ernstig tekort doen aan de capaciteiten van het kind. Tegelijkertijd wordt het rekenwiskundeonderwijs op de basisschool op deze manier ook ondergewaardeerd. De heer van Gestel doet het bijna overkomen als een vorm van bezigheidstherapie. Immers, pas als de kinderen op de middelbare school komen, krijgen zij 'echte wiskunde'. Maar natuurlijk pas nadat de wiskundeleraars van de middelbare scholen de rekenvaardigheid van de leerlingen weer op peil hebben gebracht.

Bas Guchelaar is derdejaars Pabo-student aan de Stenden Hogeschool, Pabo De Eekhorst, te Assen.